

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO
PRAHA

Bakalářské kombinované studium
2009 - 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jakub Kubelka

Směnečné protesty

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jakub Drábek

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined (Part Time) Studies

2009 - 2012

BACHELOR COMBINED (PART TIME) THESIS

Jakub Kubelka

Bill protests

Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. Jakub Drábek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 1. března 2012

Jakub Kubelka

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu bakalářské práce Mgr. Jakubovi Drábkovi za odborné vedení a pomoc. Také chci poděkovat své rodině, kolegům a přátelům za podporu během studií.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá směnkou a směnečným protestem u institucí, kde je možné protest vykonat. Definuje pojem směnečného protestu a zamýšlí se nad jeho důležitostí. Vymezuje subjekty protestace, uvádí druhy protestů a rozebírá protestní orgány. Práce popisuje pokus o uplatnění protestace. Přílohu práce tvoří vzory směnek a protestní listiny.

Klíčové pojmy

směnka, směnka cizí, směnka vlastní, soudní protest, notářský protest, obecní protest, protestant, protestát, protestní listina

Annotation

This thesis deals with the promissory note and bill of Exchange protest at institutions, where is possible to execute a protest. It defines the problem of bill protest and discusses its importance. It defines entities of protests, lists the types of protests and discusses the protest authorities. The thesis describes the attempt to exercise protests. Attachment patterns of work consist of promissory notes and deeds of protest.

Key words

Bill of Exchange, someone's bill of Exchange, promissory note, judicial protest, notarial protest, municipal protest, protester, protest list

OBSAH

ÚVOD.....	9
1. HISTORIE SMĚNKY	11
2. POJEM SMĚNKA	13
3. DRUHY SMĚNEK	15
3.1. Směnka vlastní	15
3.2. Směnka cizí	17
4. SMĚNEČNÝ PROTEST	20
4.1. Pojem.....	20
5. PROTESTNÍ ORGÁNY	22
5.1. Soud.....	22
5.2. Notář	23
5.3. Obecní úřad	23
6. PRŮBĚH SMĚNEČNÉHO PROTESTU.....	25
6.1. Zahájení řízení	25
6.2. Místo uskutečnění protestu.....	26
6.3. Situace v protestním místě	27
6.4. Čas vykonání protestu	28
6.5. Závěr protestace.....	29
7. ČLENĚNÍ PROTESTŮ PODLE PROTESTOVANÉ SKUTEČNOSTI.....	30
7.1. Protest pro nedatované přijetí.....	30
7.2. Protest pro nepřijetí	31
7.3. Protest pro neplacení	32
7.4. Protest pro nepřijetí směnky podpůrnou adresou	33
7.5. Protest pro nezaplacení směnky podpůrnou adresou nebo čestným příjemcem	35
7.6. Protest pro nevydání stejnopisu směnky zaslané k přijetí.....	36
7.7. Protest pro nevydání prvopisu směnky majiteli opisu	37
8. ČLENĚNÍ PODLE SITUACE V PROTESTNÍ MÍSTNOSTI	39
8.1. Protest proti stěnám	39
8.2. Protest do větru.....	39
9. PROTESTNÍ LISTINA A JEJÍ OBSAH	40
9.1. Jméno protestanta a protestáta, protestní klauzule	40
9.2. Místo a čas zjištění protestní klauzule.....	41

9.3. Poznámka o opakované prezentaci směnky k přijetí, doslovný opis směnky.....	41
9.4. EVIDENCE PROTESTŮ.....	42
10. PROTESTACE V PRAXI.....	43
11. ZHODNOCENÍ PROTESTACE V PRAXI	44
ZÁVĚR.....	45
SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	46
Monografie, učebnice, komentáře, články	46
Právní předpisy.....	47
Elektronické zdroje.....	47
SEZNAM OBRÁZKŮ	48
SEZNAM PŘÍLOH	50

ÚVOD

Svojí práci věnuje autor směnečnému protestu. Hlavním důvodem je neznalost směnečného protestu veřejností ale i u orgánů, které by v dané problematice měly být dle ZSŠ obeznámeny. Zároveň popisuje možnosti jeho uplatnění a objasnění funkčnosti v ekonomickém světě, kdy je směnečný protest velmi důležitým nástrojem při uplatňování práv vycházejících ze směnky.

Směnka je odnepaměti spojována s obchodováním. Řadí se mezi nejstarší cenné papíry. Začíná se objevovat ve 12. století v podobě tzv. cambia. „*Směnka poměrně záhy poté, kdy došlo k její konsolidaci především v oblasti severní Itálie, pronikla i k nám.*“¹ Stala se součástí obchodního styku ale i důležitou pomůckou obchodníků, kteří začali směnky využívat na delší vzdálenosti, kde díky rozmachu obchodních cest do Evropy již nebylo potřeba problematicky převážet hotovost nebo jiné měnové jednotky.

Směnka je v České republice upravena zákonem směnečným a šekovým č. 191/1950 Sb. Do dnešní doby prošel zákon pouze dvěma novelami i přesto patří mezi nejstarší používané zákony u nás.² Během své platnosti šel vývoj směnky rychle vpřed. Směnky se v dnešní uspěchané době velmi často stávají zajišťovacím a úvěrovým nástrojem. Proto orientace v problematice směnečných protestů je namístě.

V první části práce se bude autor věnovat všeobecnému přehledu, kde popíše, co směnka znamená, jaké jsou její druhy a také nahlédne podrobně do její historie.

V druhé části se bude autor soustředit na směnečný protest, který je již v dnešní době velmi málo používán, nicméně je neodmyslitelnou součástí

¹ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 2. ISBN 80-7179549-6.

² KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 1. ISBN 80-7179549-6.

směnky při uplatňování směnečných práv vznikajících ze směnečného vztahu. V této části bude autor popisovat protestní orgány a členění protestů dle protestované skutečnosti.

V třetí části bude analyzován vlastní pokus o zřízení směnečného protestu v praxi, kde se zaměří na protestní orgány s tím, aby posoudil, který je z nich nejvhodnější.

1. HISTORIE SMĚNKY³

Za vznik směnečného práva se považují severoitalské městské republiky 12. století, které byly v této době centrem světového obchodu. Obchodování spojené s cestováním z jednoho města do druhého, do další Evropy i do křižáky okupovaného Blízkého východu, sebou přinášelo řadu negativ. Obchodník musel často nákladně směňovat vlastní měnu za cizí. Časté zakazy vývozu měn, ale hlavně nutnost převážet značnou finanční hotovost na své nákupy v době špatných a nebezpečných obchodních stezek často znamenalo v případě oloupení značnou ztrátu.

„Zájemce o zprostředkování platby či převodu peněz složil u kampsora příslušnou částku, za to mu byla vydána listina, většinou vyhotovená notářsky, kterou se kampsor zavazoval – sliboval - zaplatit v platebním místě tuto sumu buď sám, ale častěji prostřednictvím třetích osob. Tyto osoby byly obchodními partnery kampsora v platebním místě.“⁴ Směnka ve 12. století tak plnila spíše funkci dnešního cestovního šeku, kdy sloužila k účelu zprostředkování peněz do vzdálených míst. Toto jsou počátky vývoje směnky vlastní.

Směnka cizí, tedy směnka v podobě platebního příkazu výstavce, se nalézají na přelomu 13. a 14. století. Pokud chtěli kampsori provádět svou funkci ještě účinněji, museli si najít obchodní partnery v různých zemích, aby byli směnku schopni proplatit.

„Aby výplata směnky proběhla hladce, začali kampsori vydávat remitentům se směnkou další zvláštní listinu, v podstatě poukázku v podobě dopisu, kterým byl obchodní partner kampsora vyzván, aby za něj majiteli vyplatil vyznačenou sumu. Tento dopis také udával adresu osoby, která má směnku vyplatit remitentovi nebo jinému oprávněnému předkladateli.“⁵

³ Obrázek č.1, viz seznam obrázků

⁴ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 2. ISBN 80-7179549-6.

⁵ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 2. ISBN 80-7179549-6.

Skupiny kampsorů se začaly rozšiřovat i do Francie, Nizozemí a Německa, kde pravidelně probíhaly směnečné trhy. Tyto směnečné trhy se označovaly jako loggie. Průvodní dopisy se začaly nazývat jako směnky vydané, tažené, což vedlo k dnešnímu označení směnky cizí (tratě), výstavci směnky se nazývali jako trasanti a uživatelé jako trasáti. V 17. století vzniká i institut tzv. indosamentu, který sloužil k převodu směnky, a který z ní utvořil cenný papír určený k oběhu, tzv. cenný papír cirkulační. Začala se objevovat také odpovědnost indosanta a později také možnost převádět směnku několika indosamenty.

Osmnácté století poskytlo vznik celosvětového obchodního trhu a rozšíření směnky do všech koutů světa, jako jednoho z nejbezpečnějších platebních prostředků.

Za zmínku stojí, že zejména směnka vlastní se podílela také na vzniku a vývoji papírových peněz. Některé směnky, hlavně vlastní, které byly vydávány finančníky, kteří byli pověstní svou spolehlivostí, byly používány jako platební prostředek na úkor reálných peněz představovaných mincovní soustavou z drahých kovů. Směnky vlastní tak plnily funkci peněz. Ještě bankovky rakouskouherské koruny obsahovaly platební příslib proplatit je při předložení v penězích z drahého kovu.⁶

⁶ KOTÁSEK, Josef, Vlastimil PIHERA, Jarmila POKORNÁ, Přemysl RABAN a Jindřich VÍTEK. *Kurs obchodního práva: Právo cenných papírů*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 163- 173. ISBN 978- 80- 7179-454-7.

2. POJEM SMĚNKA

Pojem směnka představuje velmi zajímavý platební prostředek, který není v zákoně přesně definován. Patří mezi cenné papíry. S touto listinou je propojeno obchodování. „*Řádně podepsaná je i předmětem obchodu na zahraničních sekundárních trzích.*“⁷ Směnka je cenným papírem se zákonem stanoveným obsahem, v němž výstavce směnky bezpodmínečně slibuje zaplatit určitou peněžitou sumu v danou dobu a na stanoveném místě majiteli směnky při jejím předložení. Směnka je upravena zejména v I. a III. článku zákona ZSŠ. „*Obsah směnečného vztahu je důsledně určen směnkou, skutečnostími bezprostředně souvisejícími s uskutečněním směnečných úkonů a směnečným právem.*“⁸ Kompletní právní úprava směnek je zaznamenána v zákoně č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon po celou dobu šedesátileté existence podstoupil pouhé dvě novely. A to ze dne 18. 1. 2000 s účinností od 1. 7. 2000. Druhá novela proběhla 31. 10. 2007 s účinností od 1. 1. 2008.

*„Směnka je výplatním cenným papírem, což znamená, že uplatnění směnečné pohledávky předpokládá předložení originálu směnky k placení. Nepředloží-li směnečný věřitel směnku k placení, není dlužník povinen plnit. Až do okamžiku řádného předložení směnky k placení není směnečný dlužník v prodlení se splněním svého závazku.“*⁹

V dnešním světě existují dva typy směnek. Typ kontinentální opírající se o ženevské úmluvy a typ anglo - americký. První typ, více formálnější směnka, musí dodržovat všechny formální i obsahové náležitosti. Obsahuje-li některé nedostatky, není směnka směnkou a nepodléhá směnečnému právu.

⁷ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Mezinárodní právo obchodní: 1. ČÁST OBCHODNÍ TRANSAKCE*. 2. přepracované a rozšířené vydání. v Brně: Masarykova univerzita v Brně, 1997. PrF MU V Brně, 162. ISBN 80-210-1518-7.

⁸ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2008. Směnka, s. 27. ISBN 978-80-7201-716-4

⁹ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2008. Směnka, s. 27. ISBN 978-80-7201-716-4

Druhý typ není až tak formální, aby listina spadala do směnečného práva, stačí bezpodmínečný závazek.¹⁰

¹⁰ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *MEZINÁRODNÍ PRÁVO OBCHODNÍ: 1. ČÁST OBCHODNÍ TRANSAKCE*. 2. přepracované a rozšířené vydání. v Brně: Masarykova univerzita v Brně, 1997. PrF MU V Brně, 162. ISBN 80-210-1518-7.

3. DRUHY SMĚNEK

Existují dva hlavní druhy směnek. Směnka vlastní a cizí. Právní řád vlastních a cizích směnek je velmi podobný, mimo pár odlišností v právech a povinnostech účastníků směnečných vztahů.¹¹

3.1. Směnka vlastní¹²

Směnka vlastní je nejjednodušším typem směnky, která si vystačí se dvěma subjekty. Jednak výstavce směnky, jakožto směnečný dlužník (povinný) ze směnky a remitent jako věřitel (oprávněný) ze směnky. Směnka vlastní je vlastně slib výstavce směnky, že zaplatí směnečnou sumu remitentovi.

Podle směnečného a šekového zákona jsou podstatnými náležitostmi směnky vlastní tyto údaje:

- *označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyce, ve kterém je tato listina sepsána,*
- *bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu,*
- *údaj splatnosti,*
- *údaj místa, kde má být placeno,*
- *jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno,*
- *datum a místo vystavení směnky,*
- *podpis výstavce¹³.*

¹¹ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 28. ISBN 978-80-7201-716-4

¹² Obrázek č.1 , viz. seznam obrázků

¹³ §80 ZSŠ

Vydáním vlastní směnky se zakládá směnečný vztah, na kterém se bezprostředně po vystavení směnky a jejím uvedení do oběhu účastní dvě osoby:

- emitent (výstavce),
- remitent (věřitel).

„Směnka vlastní představuje závazek výstavce směnky vyplatit při splatnosti směnky v místě ve směnce určeném směnečný peníz řádnému majiteli směnky. Jde tedy o formu dlužnického prohlášení.“¹⁴

- Označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyce, ve kterém je tato listina sepsána. Slovo směnka, musí být zapsáno v textu listiny. Toto slovo musí být vyjádřené v jazyce, v jakém je směnka sepsána. Že se jedná o směnku vlastní, vyplývá z jejího obsahu, proto není potřebné do listiny zaznamenávat slovo „vlastní“.
- Bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu. Tato náležitost je typická pro směnku vlastní. Základ směnky vlastní je slib výstavce zaplatit určitou peněžitou sumu vůči majiteli směnky. U směnky vlastní má výstavce roli dlužníka, který je zodpovědný za zaplacení směnky. Platební slib se na směnce vlastní vyjadřuje slovem „zaplatím“. U směnky vlastní není povolena žádná podmínka např. „zaplatím až ...“¹⁵.
- Údaje o splatnosti. Pokud není na směnce uveden údaj o splatnosti, potom můžeme hovořit o směnce na viděnou „vistasměnka“.
- Údaj místa, kde má být placeno. Jedná se o zákonné platební místo. Z toho to údaje musí být jednoznačně patrné místo, kde má být směnka vyplacena, např. „splatné v Lanškrouně“. Platební místo ve směnce musí být uvedeno výslovně. Není-li na vlastní směnce výslovný údaj

¹⁴ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Druhy směnek, s. 58. ISBN 80-7179549-6.

¹⁵ Váž 2132: Vlastní směnka na vlastní řád jest neplatnou.

platebního místa, potom dle § 76 odst. 3 ZSŠ je směnka vlastní platná v místě, kde byla vystavena.¹⁶

- Jméno toho, komu nebo na jehož řád má být placeno. Údaj o směnečném věřiteli je jedním z nejdůležitějších náležitostí listiny.
- Datum a místo vystavení směnky. Ustanovení § 76 odst. 4 ZSŠ upravuje nevyvratitelnou domněnku, že není-li na směnce výslovné místní datum uvedeno, platí, že směnka byla vystavena v místě uvedeném u jména výstavce, ovšem za předpokladu, že tam nějaké místo uvedeno je.¹⁷
- Podpis výstavce. Podpis musí být vlastnoruční, není možné, aby byl napsán jinak, např. na psacím stroji. V tom případě by byla směnka prohlášena za neplatnou. Podpis výstavce se považuje za velmi důležitý, protože jeho jednání zakládá směnečný právní vztah.

3.2. Směnka cizí¹⁸

Cizí směnka se také často nazývá „trata“.

Vydáním cizí směnky vzniká směnečný vztah, kterého se většinou účastní tři osoby.

- Emitent (Výstavce).
- Trasát (Směnečník).
- Remitent (Věřitel).

Cizí směnka obsahuje platební příkaz. Výstavce vystavením směnky přikazuje směnečníkovi, aby věřiteli zaplatil směnečnou sumu. Náležitosti směnky cizí jsou upraveny v § 1 a 2 zákona ZSŠ.

Cizí směnka obsahuje:¹⁹

¹⁶ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Vznik směnečných závazků, s. 109. ISBN 80-7179549-6.

¹⁷ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Vznik směnečných závazků, s. 109. ISBN 80-7179549-6.

¹⁸ Obrázek č. 2, viz. seznam obrázků

- označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyce, ve kterém je tato listina sepsána,
 - bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu,
 - jméno toho, kdo má platit (směnečník),
 - údaj splatnosti,
 - údaj místa, kde má být placeno,
 - jméno toho, komu nebo na jehož řád má být placeno,
 - datum a místo vystavení směnky,
 - podpis výstavce²⁰.
- Označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyce, ve kterém je tato listina sepsána: slovo „směnka“ musí být umístěno v textu směnky, ale může být také i v nadpisu listiny. Slovo směnka musí také navazovat přímo na text směnky např. „Zaplat'te na tuto směnku panu ...“.²¹ Jazyk směnky může být použit jakýkoliv živý či mrtvý jazyk, ale není přípustné v jedné listině míchat několik jazyků dohromady.
- Bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu: tento rozkaz je podstatou směnky cizí. Platební příkaz na směnce cizí je uváděn slovem „zaplat'te“. Žádným způsobem nesmí být platnost podmíněna. Důležité na směnce je uvedení sumy, která může být nahrazena jiným platebním závazkem nebo zbožím.²²
- Jméno toho, kdo má platit (směnečník): směnečník je osoba, bez níž není směnka cizí.²³ Výstavce dává směnečníkovi příkaz k zaplacení směnky. Údaj o směnečníkovi najdeme v levé dolní části směnky.

¹⁹ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Zákon směnečný a šekový: komentář*. 5., doplněné vydání 2011. Praha: C. H. Beck, 2011. 447s s. 1. ISBN 978-80-7400-385-1.

²⁰ § 1 zákona ZSŠ

²¹ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Zákon směnečný a šekový: komentář*. 5. doplněné vydání 2011. Praha: C. H. Beck, 2011. 447s s. 76. ISBN 978-80-7400-385-1

²² Važ 2132: Neplatnou jest směnka vydána, jež neobsahuje platebního příkazu.

²³ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Vznik směnečných závazků, s. 84. ISBN 80-7179549-6.

- Údaj splatnosti: určuje kdy je možné závazky ze směnky požadovat. Splatnost musí být zapsána výslovnou doložkou na směnce. Jinak platí, že směnka je splatná na viděnou (vistasměnka).
- Údaj místa, kde má být placeno: tento údaj na směnce je povinný. Jestliže není uveden na směnce, pak je směnka neplatná.²⁴
- Jméno toho, komu nebo na jehož řád má být placeno: směnka je zákonnou listinou „na řád“ z toho vyplývá, že na směnce musí být uvedena osoba, v jejíž prospěch se vydává. V případě že věřitel směnku převezme, stává se majitelem směnky. Údaje o věřiteli musí být co nejjasnější, aby bylo patrné, o koho se jedná. Věřitel je zaznamenán v směnce.
- Datum a místo vystavení směnky: časový údaj je velmi důležitý např. pro úročení směnky. Tento údaj musí být vyjádřen konkrétním datem, musí se skládat ze dne, měsíce a roku vystavení směnky jak uvádí,
- Podpis výstavce:²⁵ musí být pořízen vlastní rukou. Výstavce je tvůrce směnky, který není dlužníkem, ale odpovídá za přijetí směnky.²⁶

²⁴ Váž 7244: Směnka uvádějící bez vytčení platebního místa více míst jako bydliště směnečníků, jest neplatnou.

²⁵ Váž 2308: Není třeba, aby vydavatel směnky podepsal se přímo pod textem směnky.

²⁶ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Zákon směnečný a šekový: komentář*. 5. doplněné vydání 2011. Praha: C. H. Beck, 2011. 447s s. 76-80. ISBN 978-80-7400-385-1

4. SMĚNEČNÝ PROTEST

4.1. Pojem

Směnkový protest patří mezi typické právní instituty směnečného práva v případě neplnění povinností vůči věřiteli. Můžeme ho definovat jako písemné osvědčení obsažené ve veřejné listině, který sepisuje osoba, která je v postavení protestního orgánu.

Dlužník, který nechce provést své povinnosti vznikající ze směnečného vztahu, bude málokdy ochoten s věřitelem sepsat potvrzení o neplnění. Věřitel se tedy dostává do důkazní nouze. I v jiných případech, než je marné předložení směnky k zaplacení. Protestem se proto prokazuje široká řada skutečností, vždy se však potvrzuje bezúspěšná snaha věřitele dosáhnout něčeho, co mu zákon ukládá a umožňuje.

Podstatou tohoto právního institutu typického právě pro oblast směnečného práva, je písemné osvědčení, které na základě požadavku oprávněné osoby vydává zákonem k tomu určený orgán. Toto osvědčení se vydává v případech, ve kterých to zákon výslovně stanoví.²⁷

Protest dokazuje, že skutečnosti, které podmiňují vznik práva ze směnky, skutečně nastaly.

Význam protestu, jako listiny, je jednak hmotně právní a jednak procesně právní.

Z hmotně právního pohledu je to protestní právní úkon a jeho existenci osvědčuje protestní listina. Ve svojí podstatě se jedná o tzv. zachovávací úkon, kdy si věřitel zachovává směnečná práva proti všem dlužníkům.

Z procesně právního hlediska je protest důkazem, který zákon vyžaduje a který není možné zaměnit. Tímto důkazem se oprávněná osoba zajišťuje, že

²⁷ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H Beck, 1994. Směnečný protest, notifikace a vyšší moc, s. 223. ISBN 80-7179549-6

došlo k stanovené skutečnosti. Jedná se o tzv. negativní důkaz. Jedná se tedy o veřejnou listinu, která nemůže být nahrazena jinými důkazy. Protestní listina je důkazním prostředkem pro případný soudní spor. Protestace se nezahajuje z moci úřední, ale na žádost oprávněné osoby.

5. PROTESTNÍ ORGÁNY

Protestní orgány jsou definovány v § 79 ZSŠ. Mezi tyto orgány patří soud, notář a národní výbor.²⁸ Podstata protestu je založena na důvěryhodnosti osoby, která protest provádí. Protestní orgány tudíž musí garantovat vysokou objektivitu protestace. Protestní orgány plní při protestu veřejnoprávní funkci. Výsledkem je protestní listina, která je veřejnou listinou.²⁹

Členění:

- soudní protest,
- notářský protest,
- obecní protest.

5.1. Soud

Soudní protest není ve směnečné praxi hlavním orgánem směnečného protestu. Kvalifikační vybavení soudu na protestaci je na velmi dobré úrovni. Problémy může dělat personální stránka, a to i přesto, že realizace soudního protestu není spjata s osobou soudce. Je také možné, aby směnku protestovali jiní pracovníci, např. soudní čekatelé nebo vyšší soudní úředníci. Kdo bude přítomen směnečného protestu, je vnitřní záležitostí daného soudu.³⁰ „Protože protestace musí proběhnout v poměrně krátkém čase, nemusí žadatel o soudní protest dosáhnout dobrého výsledku.“³¹ Díky zaneprázdnění soudů, z hlediska

²⁸ ZSŠ §79. *Protest musí být učiněn soudem, notářem nebo místním národním výborem*

²⁹ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 195. ISBN 978-80-7201-716-4

³⁰ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 228. ISBN 80-7179549-6.

³¹ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 195. ISBN 978-80-7201-716-4

poplatkového je poplatek upraven v zákoně o soudních poplatcích č. 549/1991 Sb., ve znění zák. č. 255/2000 Sb., který stanoví v položce 30.³²

5.2. Notář

Notářský protest je důležitým protestním orgánem, který může provádět dle zákona pouze notář nebo notářský kandidát. Ostatní pracovníci notářského úřadu jsou vyloučeni.³³ „Notáři jsou na protestaci kvalifikačně i věcně, a zpravidla i personálně, připraveni.“³⁴ Pravidlo, že odměna za protestaci je jejich vlastním příjmem, se projevuje tak, že notáři jsou ochotnější se protestace ujmout.³⁵ Z hlediska působnosti je možné, aby protestaci vykonal jakýkoliv notář. Avšak v zájmu objednavatele bude, aby se obrátil na notáře v místě protestace. Z hlediska nákladů je odměna notáře upravena ve vyhlášce č. 196/2001 Sb., o odměnách notářů a správců dědictví.³⁶

5.3. Obecní úřad

Obecní úřady nejsou na protestaci směnek většinou vůbec připraveny ani personálně ani profesně, protože zákon o obcích na protestační povinnost

³² Zákon o soudních poplatcích 549/ 1991 Sb. Za úhrn úkonů potřebných k protestaci směnky nebo jiného rubopisem převoditelného cenného papíru, za každý protestovaný papír Kč 1 000,-

³³ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 228. ISBN 80-7179549-6.

³⁴ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 19. ISBN 978-80-7201-716-4

³⁵ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 19. ISBN 978-80-7201-716-4

obcí nepamatuje. „Přesto však lze nalézt obce, které jsou schopné kvalifikovaně provést obecní protest.“³⁷

..

³⁷ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 196. ISBN 978-80-7201-716-4

6. PRŮBĚH SMĚNEČNÉHO PROTESTU

6.1. Zahájení řízení

Protestační řízení vzniká na návrh objednavatele protestu, který se nazývá protestant. Ten, proti kterému se protest podává, se nazývá protestát. Protestant je většinou osoba, která je spojena s vlastnictvím směnky. V případě zahájení směnečného protestu, jsou důležité identifikační údaje, které jsou potřebné, aby bylo možné zjistit, jestli je protest podaný řádným majitelem směnky. Kdo je majitelem směnky vyplývá z § 16 ZSŠ.³⁸

Protestát je osoba, proti které se podává protest. Uvádí se celým jménem a dalšími identifikačními znaky, aby bylo zřejmé, že se protest vede proti správné osobě. V konkrétních případech se jedná o osobu, která má poskytnout nějaké plnění.

Protestního řízení si může protestant zřídit u protestního orgánu jednak ústně anebo písemně. Z toho vyplývá, že protestní orgán potřebuje k zřízení protestu pověření. V případě, že by konal bez něj, je protest neplatný. Udělením pověření se stává protestní orgán pověřencem protestanta a vznikají mu práva vyplývající z § 82 ZSŠ.³⁹ Z tohoto paragrafu vyplývá, že protestní orgán jedná z úřední moci. U směnečného protestu není povinností protestanta se osobně účastnit řízení, ale je jeho povinností doručit listiny do rukou protestního orgánu. Protestní orgán má povinnost po ukončení řízení bezpodmínečně listiny navrátit protestantovi. Písemné vyžádání protestu není z praktického hlediska vhodné. Jsou zde rizika nedoručení zásilky včas nebo

³⁸ § 16 ZSŠ O tom, kdo má směnku v rukou, platí, že je řádným majitelem, prokáže-li své právo nepřetržitou řadou indosamentů, a to i tehdy, je-li poslední z nich blankoindosamentem. Přeskrtnuté indosamenty platí přitom za nenapsané. Následuje-li po blankoindosamentu další indosament, platí, že podpisovatel tohoto indosamentu nabyl směnky blankoindosamentem.

³⁹ § 82 ZSŠ Směnku možno zaplatit do rukou protestního orgánu. Oprávnění protestního orgánu k tomu, aby přijal placení, nelze vyloučit.

její možná ztráta. V případě směnečného protestu je potřeba předložit originální směnkové dokumenty, směnku popřípadě směnečný opis. Předložení těchto listin je nezbytné k zahájení řízení.

6.2. Místo uskutečnění protestu

Jedná-li se o místo uskutečnění protestu, rozlišujeme jednak místo z obecného hlediska a protestní místo z konkrétní protestní adresy. Z obecného hlediska chápeme místo, jako obecné označení místa např. název obce a města, ve kterém se má uskutečnit směnečné plnění. Jako konkrétní protestní adresu rozeznáváme podle § 87 ZSŠ dvě skupiny protestátů.⁴⁰ Do první skupiny patří fyzické a právnické osoby, které mají v protestním místě prostory, ve kterých vykonávají svoji podnikatelskou činnost. Při více uvedených podnikatelských prostorů v protestním místě, bude nutné protest uskutečnit v sídle uvedené v obchodním rejstříku. V případě, že místo provozovny neexistuje anebo není možné ho vypátrat, přichází na řadu druhá skupina konkrétního protestního místa, a to je bydliště protestáta. Jedná-li se o právnickou osobu, tak její sídlo. Protestační adresa musí být od začátku do konce řízení pouze jedna. Tedy není možné postup protestního orgánu, aby v případě nezastihnutí protestáta v místě podnikání, opakoval protest v místě bydliště. Tento postup by byl možný pouze při souhlasu obou stran a je nutné ho zapsat do protestní listiny.⁴¹

⁴⁰ § 87 ZSŠ Předložení směnky k přijetí nebo k zaplacení, pořízení protestu, vyžádání stejnopisu směnky, jakož i všechny ostatní úkony, které musí být provedeny u určité osoby, nutno vykonat v místnostech, kde provozuje svůj podnik, a nemá-li jich, nebo nedají-li se vypátrat, v jejím bytě. Jinde mohou být provedeny jen tehdy, souhlasí-li obě strany; souhlas se vyznačí v protestu.

⁴¹ **Važ 13276:** Byla-li ve směnečné adrese uvedena přesná adresa příjemce, při protestu však, jenž byl prováděn ve lhůtě stanovené směnečným zákonem, se ukázalo, že příjemce v udaném bytu již nebyl, nelze říci, že nebylo vyhověno požadavku § 98(3) směn. zák., nebylo-li dalších pátrání po jeho novém bytu již možno z důvodu spočívajících v jiných okolnostech než v osobě věřitele neb úředního orgánu pověřeno protestací.

6.3. Situace v protestním místě

Protestní orgán v protestním místě se pokusí vypátrat protestovaného, sdělí účel návštěvy a oznámí dotaz, zda je protestovaný ochoten splnit požadovaný úkon. Vyhoví-li požadavku protestního orgánu, je protestace brána za ukončenou. V takovém případě se nemusí vyhotovovat protestní listina. Protestní orgán pouze do spisu vyhotoví záznam, že k sepsání protestní listiny nedošlo, jelikož protestovaný byl ochoten splnit požadovaný protestační úkon. U protestu po nezaplacení směnky může nastat následovná situace:

- protestovaný vyhoví výzvě orgánu zaplatit předloženou směnku. Směnečnou sumu zaplatí přímo protestantovi, je-li přítomen. Jinak ji zaplatí do rukou protestního orgánu. Úředník převezme hotovost k sobě do úschovy a vyznačí na směnku kvitaci o zaplacení (např. uvedením doložky „směnka zaplacená dne ...“ s označením protestního orgánu a podpisem úředníka). Peníze pak předá protestantovi a ten mu tuto skutečnost potvrdí do spisu.

Postup při odmítnutí plnění protestovaného úkonu je následovný:

- když protestovaný odepře splnit požadovaný směnečný úkon, protestní orgán se ho nepokouší přesvědčovat. Sděluje-li protestovaný důvody nesplnění úkonu, jsou jeho námitky brány jako neúčinné. Ty může uplatňovat až v případném soudním řízení a ne v rámci protestace. Úředník protestního orgánu vypracuje protestní listinu s tím, že protestovaný vyzvání nevyhověl.

Když protestovaný není přítomen:

- protestní orgán se dostaví do protestačního místa, ale protestovaný je nepřítomen. Může nastat situace, kdy vchod do objektu je uzavřen, nebo odpovědný pracovník není přítomen, nechá se zapírat, nebo se nepodaří k němu úředníkovi protestního orgánu dostat. Úředník svou návštěvu již neopakuje a ani nevyčkává. Vyhotoví protestní listinu s uvedením, že protestovaný nebyl zastižen. Tato vzniklá situace bývá nazývána jako „protest proti zdi“.

Jestliže protestovaného není možné vypátrat:

- nelze-li adresu provozovny nebo bytu (sídla) odhalit, hovoříme „o protestu do větru“. Protest je však možný. Úředník je povinen zajistit šetření. Dotazem zjistí u ohlašovacího orgánu, jestli je jim známo bydliště nebo sídlo protestovaného.

Zákon směnečný a šekový blíže neuvádí pojem ohlašovací orgán. Většinou se jedná o obecní nebo policejní orgán. Je-li protestovaný právnickou osobou, je ideální nahlédnout do obchodního rejstříku. Je-li podnikající fyzickou osobou, lze nahlédnout do administrativního registru ekonomických subjektů. Jedná-li se o fyzickou osobu, nahlédne se do centrální evidence obyvatel (přístup do evidence mají pouze oprávnění pracovníci). Zjistí-li protestní orgán adresu protestovaného, odebere se na toto místo a pokusí se o vykonání protestace. Zůstane-li dotaz bez výsledku, znovu již šetření neprovádí a vyhotoví protestní listinu, ve které uvede, že protestovaného nebylo možno v daném místě vypátrat. Je-li v protestu poznámka, že se nepodařilo vypátrat místnost, kde se provozuje podnik, nebo byt, a bylo-li přesto vypátrání možné, není protest proto neúčinný. Vždy se vychází z konstatování protestního orgánu uvedeného v protestní listině.

6.4. Čas vykonání protestu

Při čase směnečného protestu je důležité rozlišovat různé protestní lhůty, které jsou upraveny v zákoně a to v § 72 odst. 1⁴² a § 85 ZSŠ.⁴³

⁴² § 72 odst. 1 ZSŠ Dospěje-li směnka v den pracovního klidu, lze se domáhat zaplacení teprve v nejbližší den pracovní. Také všechny ostatní úkony týkající se směnky, zejména předložení k přijetí a protest, mohou se stát jen v pracovní den.

⁴³ § 85 ZSŠ Protesty nutno činit v době od devíti do osmnácti hodin a mimo tuto dobu, jen souhlasí-li s tím výslovně ten, proti němuž se protest činí; souhlas se vyznačí v protestu.

Podle v § 72 ZSS a § 85 ZSS je možné směnku protestovat pouze v pracovních dnech od 9:00 do 18:00 hodin. Mimo tyto hodiny lze protestovat pouze se souhlasem protestáta a tento souhlas musí být vyznačen v protestní listině.

Proto protestnímu orgánu postačuje dostavit se na místo výkonu protestu v pracovních dnech mezi 9:00 až 18:00 hod., kde z místního šetření vykoná závěry, které zachytí v protestní listině.⁴⁴

6.5. Závěr protestace

Výsledkem protestace je sepsání protestní listiny. O náležitostech listiny bude pojednáno v následující podkapitole. Listina se sepisuje ihned po vykonání protestu. Po jejím vypracování je úředník povinen, za přítomnosti protestanta, listinu nahlas přečíst a tuto mu předat.⁴⁵ Protestace se vyznačí do knihy označované jako „knihy protestů“.

⁴⁴ Váž 6460: Není závady, aby v Praze nebyla protestována směnka v poledních hodinách, třeba obchodní místnosti byly v tuto obvykle zavřeny.

⁴⁵ Váž 11470: Není podstatným obsahem směnečného protestu, aby notář, nebo úředník, sepisující protest, slavnostně prohlásil k protestu, že vznáší protest.

7. ČLENĚNÍ PROTESTŮ PODLE PROTESTOVANÉ SKUTEČNOSTI

7.1. Protest pro nedatované přijetí

Tento druh protestu má svoji oporu v ustanovení § 25 odst. 2 ZSŠ.⁴⁶ V úvahu přichází tento protest jen u směnky splatné v určitý čas po vidění, nebo u směnky, která musí být podle doložky podle § 22 odst. 1⁴⁷ nebo odst. 4⁴⁸ ZSŠ předložena k přijetí v určité lhůtě.⁴⁹

Datum, který se musí uvést v datovaném akceptu je v zásadě den, kdy došlo k akceptovanému podpisu. V případě, že datované přijetí bylo odepřeno je nutno zajistit tuto skutečnost protestem. Osoba protestáta v tomto druhu protestu je každá osoba, která je vlastníkem směnky. Protestovaným bude vždy přímý dlužník. Místo vykonání protestace je místo předložení směnky k přijetí. Jestliže na směnce není jiný údaj, jedná se o bydliště nebo sídlo přímého dlužníka uvedeného na směnce. Toto pravidlo se uplatňuje také v situacích,

⁴⁶ § 25 odst. 2 ZSŠ Je-li směnka splatná v určitý čas po vidění nebo je-li třeba ji podle zvláštní doložky předložit k přijetí v určené lhůtě, musí být přijetí datováno dnem, kterého se stalo, ledaže majitel žádá, aby byl uveden den předložení. Není-li přijetí datováno, musí majitel, aby si zachoval svá postihová práva proti indosantům a výstavci, toto opominutí dát zjistit včas protestem.

⁴⁷ § 22 odst. 1 ZSŠ Výstavce může v každé směnce ustanovit buď s určením lhůty, nebo bez něho, že směnka musí být předložena k přijetí.

⁴⁸ § 22 odst. 4 ZSŠ Nezakáže-li výstavce předložení směnky k přijetí, může každý indosant buď s určením lhůty, nebo bez něho ustanovit, že směnka musí být předložena k přijetí.

⁴⁹ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Zákon směnečný a šekový: komentář*. 5. doplněné vydání 2011. Praha: C. H. Beck, 2011. 447s s. 240. ISBN 978-80-7400-385-1.

kdy se směnka prezentovala a přijala se souhlasem prezentanta v jiném místě § 87 odst. 1 ZSŠ.⁵⁰

Protestační doba v případě směnek, při kterých je určená lhůta pro předložení přijetí, je zase totožná s prezentační lhůtou. Do uplynutí prezentační lhůty se nemůže v případě těchto směnek, nevykonání protestu odrazit v nepříznivý následek pro majitele.⁵¹

7.2. Protest pro nepřijetí

Základním účelem vykonání protestu pro nepřijetí je zabezpečení důkazu o tom, že směnka byla včas předložena k přijetí a přijetí bylo celé nebo částečně odmítnuté a nebylo akceptováno.

Protestace je možná jen u směnek, které jsou předloženy k přijetí. Jedná se o cizí směnky. Směnku k přijetí může předložit podle § 21 ZSŠ⁵² kdokoli, nemusí to být oprávněný majitel směnky. Protestátem bude na směnce označen vždy směnečník. V případě více směnečníků je potřebné předložení a následný protest vykonat vůči každému, dokud nebude přijata alespoň jedním z nich. V souladu s § 81 ZSŠ⁵³ by se zde uplatnil protest souhrnný. V případě, že by byl každý protest vyhotoven samostatně, nic to nemění na jeho platnosti.

Směnečník může vykonat následné kroky. Směnku přijme s uvedením podmínek, směnku přijme jen částečně, směnku odmítne přijmout. Ve všech

⁵⁰ § 87 odst. 1 ZSŠ Předložení směnky k přijetí nebo k zaplacení, pořízení protestu, vyžádání stejnopisu směnky, jakož i všechny ostatní úkony, které musí být provedeny u určité osoby, nutno vykonat v místnostech, kde provozuje svůj podnik, a nemá-li jich, nebo nedají-li se vypátrat, v jejím bytě. Jinde mohou být provedeny jen tehdy, souhlasí-li obě strany; souhlas se vyznačí v protestu.

⁵¹ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 240-242. ISBN 80-7179549-6

⁵² § 21 ZSŠ Majitel směnky anebo i ten, kdo směnku má jen v rukou, může ji až do splatnosti předložit směnečníkovi v místě jeho bydliště k přijetí.

⁵³ § 81 ZSŠ Požaduje-li se plnění ze směnky na několika osobách nebo několikrát na téže osobě, stačí k tomu jen jedna protestní listina.

případech přichází v úvahu vykonání protestu pro nepřijetí směnky. Místo příslušné pro vykonání protestu je totožné s místem prezentačním pro přijetí směnky, tedy tímto místem bude sídlo nebo bydliště protestáta. Pokud majitel směnky nepředložil směnku pro přijetí a ani nezabezpečil nepřijetí protestem, neztrácí právo předložit směnku k zaplacení a konat protest v tomto čase, ale ztrácí postihové právo před splatností směnky. V případě že se vykonal protest pro nepřijetí, není potřebné vykonat protest pro neplacení.⁵⁴

7.3. Protest pro neplacení

Odepřením zaplacení směnky musí být zabezpečeno protestem. Obecně vyplývá povinnost protestace z ustanovení § 44 odst. 1 ZSŠ⁵⁵. Účelem vykonání protestu je potvrzení skutečnosti, že směnka byla řádně předložena přímému dlužníkovi a jím nebyla zcela nebo zčásti zaplacená.

Vykonání protestu není potřebné pro zachování práv ze směnky vůči směnkovým dlužníkům, kterými jsou vystavitel vlastní směnky, akceptant cizí směnky a také jejich aval, bez ohledu na jejich počet. Nárok ze směnky vůči těmto osobám je přímý, nepotřebuje vykonání zachovacího právního úkonu. V případě, že se jedná o směnku vlastní, která nebyla indosovaná, není pro zachování práv z ní potřebné vykonat protest. Také není potřebné vykonat protest pro nezaplacení směnky v případě, že tato směnka byla protestována pro nepřijetí v souladu s ustanovením § 44 odst. 4 ZSŠ.

Vykonáním protestu pro neplacení se zachovávají regresní a postihové práva vůči postihovaným dlužníkům na směnce. Důležitým případem je vykonání tohoto protestu u cizí směnky, která nebyla akceptována a následně ani zaplacená, navíc na této směnce chybí jakýkoliv přímý směnkový dlužník a

⁵⁴ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Zákon směnečný a šekový: komentář*. 5. doplněné vydání 2011. Praha: C. H. Beck, 2011. 447s s. 245-247. ISBN 978-80-7400-385-1

⁵⁵ § 44 odst. 1 ZSŠ Odepření přijetí nebo placení musí být zjištěno veřejnou listinou (protestem pro nepřijetí nebo pro neplacení).

na zachování práv ze směnky, vůči jejímu vystaviteli, se vyžaduje vykonání protestu.

Pokud nebyl vykonaný protest pro nepřijetí směnky, odmítnutí zaplacení směnky, směnečníkům dává poslední možnost zabezpečit práva vůči vystaviteli a jiným dlužníkům vykonáním protestu pro neplacení. Protestátem je osoba oprávněná předložit směnku na zaplacení. Protestátem je vždy přímý směnový dlužník, tedy vystavitel vlastní směnky a akceptant cizí směnky. V případě, že cizí směnka nemá akceptanta a je na ní jenom vyznačený směnečník, který se ale nestal akceptantem, protestátem je tento směnečník, který nemá povinnost směnku zaplatit, ale je osobou, u které se odmítnutí o zaplacení osvědčuje, a vůči které orgán vykonávající protest vznáší požadavek platby. Pokud by na směnce bylo více směnečníků a akceptantů, je potřeba protest vykonat vůči každému z nich. V případě, že by směnka byla zaplacená některým z nich, není potřebné dále v protestování pokračovat.⁵⁶

7.4. Protest pro nepřijetí směnky podpůrnou adresou

Z povahy tohoto protestu vyplývá, že majitel směnky se musí obrátit s prezentací směnky nejdříve vůči směnečníkovi, jako hlavnímu dlužníkovi a v případě, že neuspěje, si na neúspěšnou akceptaci směnky pro nepřijetí nechá vyhotovit protest. Pokud je na směnce uvedena podpůrná adresa, tak se pro případ nouze, po neúspěšné prezentaci vůči směnečníkovi, musí majitel směnky obrátit na tuto adresu a prezentovat tuto směnku tam. V případě, že podpůrná adresa odmítne akceptovat směnku, nechá si majitel směnky zajistit tuto skutečnost protestem pro nepřijetí směnky podpůrnou adresou. Jedná se o tzv. kontraprotest pro nepřijetí. Oprávněnou osobou pro zřízení tohoto protestu je jakákoliv osoba, která má ve svých rukách směnku. Protestátem je podpůrná

⁵⁶ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 249. ISBN 80-7179549-6

adresa uvedená na směnce za předpokladu, že jde o adresu, která je totožná s adresou platebního místa směnky dle § 56 odst. 2 ZSŠ.⁵⁷

V rámci platebního místa jsou pro konkrétní určení protestní adresy směrodatné všeobecná pravidla uvedené v § 87 ZSŠ.⁵⁸

*„Není-li odepření směnky podpůrnou adresou zajištěno protestem, ztrácí majitel postihová práva, a to nepochybně jen pokud jde o postih před splatností proti osobě, která podpůrnou adresu připojila a jejím nástupcům.“*⁵⁹

Tyto kontraprotesty se většinou zaznamenávají společně s protestem pro nepřijetí směnky do listiny společného protestu dle § 81 ZSŠ.⁶⁰

⁵⁷ § 56 odst. 2 ZSŠ Je-li na směnce udána osoba, která má v případě nouze v platebním místě směnku přijmout nebo zaplatit, může majitel před její splatností vykonat postihová práva proti tomu, kdo připojil podpůrnou adresu, a proti těm, kdož po něm následují, jen předloží-li směnku osobě uvedené v podpůrné adrese; je-li odepřeno přijetí pro čest, dá odepření zjistit protestem.

⁵⁸ § 87 ZSŠ (1) Předložení směnky k přijetí nebo k zaplacení, pořízení protestu, vyžádání stejnopisu směnky, jakož i všechny ostatní úkony, které musí být provedeny u určité osoby, nutno vykonat v místnostech, kde provozuje svůj podnik, a nemá-li jich, nebo nedají-li se vypátrat, v jejím bytě. Jinde mohou být provedeny jen tehdy, souhlasí-li obě strany; souhlas se vyznačí v protestu.

(2) Je-li v protestu poznamenáno, že se nepodařilo vypátrat místnosti, kde se provozuje podnik, ani byt, a bylo-li přesto vypátrání možné, není protest proto neúčinný.

(3) Ustanovení odstavce 2 se nedotýká odpovědnosti protestního orgánu, který opominul konat vhodná šetření. Zůstane-li dotaz u ohlašovacího orgánu bez výsledku, není protestní orgán povinen konat další šetření.

⁵⁹ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 249. ISBN 80-7179549-6.

⁶⁰ § 81 ZSŠ Požaduje-li se plnění ze směnky na několika osobách nebo několikrát na téže osobě, stačí k tomu jen jedna protestní listina.

7.5. Protest pro nezaplacení směnky podpůrnou adresou nebo čestným příjemcem

Tento protest se nazývá honorační protest pro nezaplacení, nebo také kontraprotest pro neplacení. Nutnost tohoto protestu vyplývá z ustanovení § 60 ZSŠ⁶¹. Opět pojem kontraprotest vystihuje skutečnost, že nutně následuje až poté, kdy byla směnka marně prezentována přímému dlužníkovi či směnečníkovi, a neúspěšné předložení směnky k placení bylo zjištěno protestem pro neplacení.⁶² Podmínkou tohoto kontraprotestu je, že interveni mají bydliště nebo sídlo v platebním místě. Ze skutečností, že protest vůči příjemcům je přípustný v den po uplynutí lhůty určené na protest pro neplacení, vyplývá, že nejdříve se musí podat protest proti směnečníkovi. Když je tento protest hotový, je možné podat protest proti čestnému příjemci. Také v tomto případě je označení tohoto protestu kontraprotestem pro neplacení. Tento protest naznačuje, i když je majitel směnky opatřen čestnou adresou, že zpravidla nemůže očekávat zaplacení směnky směnečníkem. Jednak zákon určuje nejdříve předložení směnky u směnečníka. Když dojde k odmítnutí čestného placení nebo není možné adresáta nalézt, je to potřeba zajistit druhým kontraprotestem. Prezentovat směnku na placení a případné protestování je nutné i tehdy, když se předtím uskutečnil protest pro nepřijetí. Ustanovení § 44 odst. 4 ZSŠ⁶³, že protest pro nepřijetí osvobozuje protest pro neplacení, se totiž vztahuje pouze na osobu směnečníka. Oprávněnou osobou na zřízení tohoto

⁶¹ § 60 ZSŠ Byla-li směnka přijata pro čest osobami, které mají bydliště v místě platebním, nebo jsou-li jako podpůrné adresy udány osoby bydlící v tomto místě, musí majitel předložit směnku všem těmto osobám a dát po případě učinit protest pro neplacení nejpozději v den po uplynutí lhůty k protestu stanovené.

⁶² KOVAŘÍK, Zdeněk. *Zákon směnečný a šekový: komentář*. 5. doplněné vydání 2011. Praha: C. H. Beck, 2011. 447s s. 249. ISBN 978-80-7400-385-1.

⁶³ § 44 odst. 4 ZSŠ Učiní-li se protest pro nepřijetí, není třeba ani předložit směnku k placení, ani učinit protest pro neplacení.

protestu, je majitel směnky dle § 40 odst. 3 ZSŠ.⁶⁴ Protestátem bude jednak čestný příjemce, ale také podpůrná adresa a to vše, za předpokladu, že oba mají bydliště anebo sídlo v platebním sídle směnky.⁶⁵

7.6. Protest pro nevydání stejnopisu směnky zaslané k přijetí

Podstatnou náležitostí každého stejnopisu směnky je jeho označení pořadovým číslem v samotném textu listiny. Stejnopis musí vyhotovit vystavitel směnky. Každý majitel směnky má zákonný nárok na vydání stejnopisu. Toto neplatí, pokud je jasné, že směnka byla vystavena v jednom exempláři. Stejnopis je součástí té samé směnky. V případě, že směnečník (příjemce, akceptant) směnku zaplatí, způsobuje tato skutečnost zánik všech směnkových závazků a to bez ohledu na to, na jakém základě kterého stejnopisu se plnění uskutečnilo. Majitel směnky musí vědět, u koho se nachází stejnopis k přijetí. Pro tento účel se vyznačuje u ostatních stejnopisů úschovná doložka. Ten komu byl stejnopis směnky zaslán k přijetí, má povinnost vydat tento stejnopis legitimovanému majiteli jiného stejnopisu. V případě, že stejnopis není vydán majiteli směnky, přichází v úvahu směnečný postih, kdy se protestem zjistilo, že stejnopis zasláný k přijetí nebyl vydán majiteli na jeho žádost a že majitel nemohl dostat přijetí nebo zaplacení vůči jinému stejnopisu. Z tohoto vyplývá, že v případě tohoto protestu se osvědčuje vlastně dvojí protest. V první části protestem získáváme důkaz, že nebyl vydaný stejnopis listiny zasláný k přijetí a zároveň v druhé části druhým protestem usvědčujeme skutečnost, že zaplacení směnky nebylo možné dosáhnout jiným stejnopisem. Účastníci tohoto protestu jsou mimo protestního orgánu, tyto osoby:

⁶⁴ § 40 odst. 3 ZSŠ Kdo platí při splatnosti, zprošťuje se svého závazku, nejedná-li podvodně nebo nelze-li mu přičíst hrubou nedbalost. Je povinen zkoumat správnost řady indosamentů, nikoli však podpisy indosantů.

⁶⁵ KOVARŽÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 249-250. ISBN 80-7179549-6.

- majitel směnečného stejnopisu v postavení protestanta v předpokladu, že jeho stejnopis obsahuje úschovnou doložku a že vyžadovaný stejnopis směnky byl zaslán konkrétní osobě za účelem přijetí,
- zpravidla směnečník, jako osoba, které byl zaslán stejnopis směnky k přijetí a to v postavení protestáta v druhé části protestu, se bude vůči směnečníkovi dokazovat skutečnost, že směnka nebyla přijata ani zaplácena na jiný stejnopis.

S ohledem na ustanovení § 21 ZSŠ⁶⁶, které opravňuje předložit listinu k přijetí mimo majitele směnky kterémukoliv držiteli listiny, může být osoba protestáta odlišná od osoby směnečníka. Půjde především o případ stejnopisu, který obstarává osoba odlišná od směnečníka, např. banka.⁶⁷

7.7. Protest pro nevydání prvopisu směnky majiteli opisu

Druhý případ perekvizičního protestu je spojený se směnkovým opisem. Každý majitel směnky má právo si z něj vyhotovit opis. Motivace majitele směnky ohledně vyhotovení opisu může být různá.

Opis umožňuje rychlejší oběh směnky za dobu, kdy majitel zaslal k přijetí prvopis směnky. Opis může být také vyhotovený za účelem ochránit původní exemplář vůči jeho ztrátě. Také umožňuje, aby se na něm mohly vyznačit kvitance částečného plnění dle § 39 ZSŠ a umožňuje také záznam protestu pro částečné nepřijetí § 82 odst. 3 ZSŠ. Z tohoto vyplývá, že opis je možné převádět na něm vyznačeným rubopisem. Z tohoto důvodu je každým řádným majitelem opisu považován za majitele směnky, kterému připadají věřitelská práva. *„Opis nabyvá vrchu nad prvopisem, přesto prvopis neztrácí svůj význam, neboť i na prvopisu směnky může být podpis výstavce a podpis příjemce. Tedy jako směnečná legitimace každému majiteli směnky je tento*

⁶⁶ § 21 ZSŠ Majitel směnky anebo i ten, kdo směnku má jen v rukou, může ji až do splatnosti předložit směnečníkovi v místě jeho bydliště k přijetí.

⁶⁷ KOVARÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 250-252. ISBN 80-7179549-6.

prvopis potřebný. Proto skutečnost, že prvopis nebyl vydán řádnému majiteli opisu, musí být zajištěn protestem.“⁶⁸

Protestátem bude osoba, kterou majitel směnky vyhotovující opis označil za osobu, u které se nachází prvopis směnky. Místo vykonání tohoto protestu je dané místem osoby, která je na opisu směnky označena jako osoba u které se nachází prvopis směnky. Lhůta pro vykonání protestu je omezena nejzazší lhůtou, která vyplývá z lhůty protestu pro neplacení. Vyplývá to ze skutečnosti, že akceptant může vyznačit svůj úkon jedině na prvopisu. S ohledem na § 40 odst. 3 ZSŠ⁶⁹ nebude možné při prezentaci směnkového opisu na uplatnění předložit svou směnkovou legitimaci. V případě, že by šlo o zachování postihových práv pro nepřijetí směnky, je nevyhnutelné, aby se tento druh protestu vykonal ve lhůtách protestu pro nepřijetí. Protestní orgán při tomto protestu, vyzve protestáta k vydání prvopisu a výsledek této výzvy zachytí do protestní listiny. Úkolem protestního orgánu se tedy omezuje na osvědčení, jestli na základě jeho výzvy byl prvopis vydán či nikoliv.⁷⁰

⁶⁸ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 252. ISBN 80-7179549-6.

⁶⁹ § 40 odst. 3 ZSŠ Kdo platí při splatnosti, zprošťuje se svého závazku, nejedná-li podvodně nebo nelze-li mu přičíst hrubou nedbalost. Je povinen zkoumat správnost řady indosamentů, nikoli však podpisy indosantů.

⁷⁰ KOVAŘÍK, Zdeněk. *Směnka a šek v České republice*. 5. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 1994. Původ a vývoj směnky, s. 252-254. ISBN 80-7179549-6.

8. ČLENĚNÍ PODLE SITUACE V PROTESTNÍ MÍSTNOSTI

8.1. Protest proti stěnám

Vznikají situace, kdy vchod do objektu je uzavřen, odpovědný pracovník není momentálně přítomen, nechává se zapírat. Díky těmto skutečnostem se úředníkovi protestního orgánu nepodaří protestáta vyzvat k směnečnému plnění. Úředník již svou návštěvu neopakuje a ani nevyčkává. Vyhotoví protestní listinu s uvedením, že protestovaný nebyl zastížen v daném místě. Tato vzniklá situace bývá nazývána jako „*protest proti stěnám*“.⁷¹

8.2. Protest do větru

Protestovaného není možné vypátrat. Není-li nalezena adresa provozovny nebo bytu (sídla), hovoříme „o protestu do větru“. Protest je přesto možný. Orgán je povinen, v daném případě učinit šetření. Dotazem zjistí u ohlašovacího orgánu, zda je jim známo bydliště nebo sídlo protestovaného. Protestem do větru je zjišťována skutečnost, že předmětný směnečný úkon nemohl být uskutečněn proto, že se nepodařilo v místě, ve kterém měla prezentace proběhnout, najít provozovnu, jiné obchodní prostory, nebo nalézt toho, vůči němuž měla být prezentace provedena.⁷²

⁷¹ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 195. ISBN 978-80-7201-716-4

9. PROTESTNÍ LISTINA A JEJÍ OBSAH⁷³

Protestní listina vzniká z výsledku protestního řízení. Protestní listina je veřejnou listinou, jejíž obsah má přesně dány a vymezeny podstatné náležitosti.⁷⁴

Náležitosti protestní listiny:

- jméno protestanta a protestáta,
- protestní klauzule,
- místo a čas zjištění protestní klauzule,
- poznámku o způsobu nabídnutí nebo uskutečnění intervence,
- poznámku o opakované prezentaci směnky k přijetí,
- doslovný opis směnky,
- podpis protestního orgánu a úřední razítko nebo pečeť.⁷⁵

9.1. Jméno protestanta a protestáta, protestní klauzule

Jméno toho, pro koho a proti komu se protest zřizuje. Z protestu musí být zřejmé správné označení protestanta a protestáta. Protestantem je osoba, pro kterou se protest uskutečňuje. Ve většině případů je protestantem směnečný věřitel. Protestát je osoba, proti které se protest činí. Protestant i protestát musí být označováni jménem a příjmením nebo firmou.⁷⁶

⁷³ Obrázek č. 3 viz seznam obrázků

⁷⁴ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 202. ISBN 978-80-7201-716-4

⁷⁵ § 80 ZSŠ

⁷⁶ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 203. ISBN 978-80-7201-716-4

„*Protestní klauzuli tvoří konstatování protestního orgánu, co se v rámci zjišťovací fáze protestace dozvěděl a zjistil*“.⁷⁷ Údaj, že ten, proti komu se protest připravuje, byl bez výsledku vyzván k směnečnému plnění, nebo že ho nebylo možné zastihnout, že nebylo možné vypátrat místo, kde se protestát nachází. Zaznamenání údajů, ke kterým byl protestát vyzván, je hlavní částí protestu.

9.2. Místo a čas zjištění protestní klauzule

Údaje o místě a datu, kde a kdy došlo k výzvě nebo k bezvýslednému pokusu o směnečný protest, a jak se protestát v dané situaci zachoval.

Tento údaj v protestní listině osvědčuje zjištění, jestli byl protest vykonán v zákonné lhůtě, jak předepisuje zákon. Čas, kdy došlo k pokusu o výzvu nebo k bezvýslednému pokusu o ni, je třeba označit přesným datem a hodinou.⁷⁸

9.3. Poznámka o opakované prezentaci směnky k přijetí, doslovný opis směnky

Když požádá směnečník, kterému byla směnka předložena k přijetí, aby mu byla ještě předložena následující den, musí mu předkladatel směnku k akceptu opravdu opakovaně předložit. Předložitel směnky k placení má právo dožadovat se, aby akcept uskutečněný až při opakovaném předložení směnky k přijetí, směnečník datoval dnem první prezentace.

⁷⁷ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2008. Směnka, s. 203. ISBN 978-80-7201-716-4

⁷⁸ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2008. Směnka, s. 204. ISBN 978-80-7201-716-4

Zapsáním opisu směnky do obsahu protestní listiny zabezpečuje nezaměnitelnou identifikaci směnky, se kterou protest souvisí. „*Opis směnky musí být vyhotovený jejím opsáním a to v takovém stavu jak vypadala v čase vyhotovení protestu.*“⁷⁹

Podpis protestního orgánu musí být vlastní rukou, a k tomu musí být připojeno úřední razítko.⁸⁰

9.4 EVIDENCE PROTESTŮ

Protestní orgán má za povinnost všechny své vykonané protesty zapisovat přesně a důkladně je evidovat. Evidence protestů je důležitá pro případnou zpětnou manipulaci s protesty a předcházení jejich zneužití.

Protesty musí být evidovány přesně podle celého jejich obsahu, v časovém a číselném pořádku.

Všechny listy knihy musejí být řádně číslovány a evidenční obsah musí obsahovat popis skutečnosti. „*Protesty musí být zaevidovány vždy v den, kdy byla protestace provedena.*“⁸¹

⁷⁹ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 205. ISBN 978-80-7201-716-4

⁸⁰ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 204-205. ISBN 978-80-7201-716-4

⁸¹ CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s, 2008. Směnka, s. 207. ISBN 978-80-7201-716-4

10. PROTESTACE V PRAXI

V rámci své práce se autor této práce pokusil vykonat směnečný protest. Domluvil se se svým známým a vytvořili fiktivní směnku splatnou dne 20. 2. 2012, která nebyla opatřena doložkou „BEZ PROTESTU“.

První pokus o vykonání směnečného protestu proběhl u notáře. Po delším zjišťování a vyhledávání notářských služeb v místě bydliště, se mu podařilo kontaktovat jediného notáře, který ani nebyl místní, pouze jednou týdně dojížděl. Po telefonickém rozhovoru přislíbil, že protest vykoná. Na otázku, kdy vykonával směnečný protest naposledy, odpověděl, že v roce 1999. I přesto s ním byl dohodnut termín schůzky na 20. 2. 2012 v 15:00 v jeho kanceláři. Po prověření směnky se autor této práce a notář vydali uplatnění směnky vykonat. Protestáta zastihly na adrese udané na směnce. Notář ho oslovil a požadoval uplatnění směnky, ale protestát akceptovat směnku odmítl. Následně notář vyhotovil protest pro neplacení.

O druhý směnečný protest se autor pokusil u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, ve které bydlí přibližně 20 000 obyvatel. Dostavil se do podatelny tamního úřadu, kde se pokusil vysvětlit svůj problém s nesplacením směnky a předložil pracovníci podatelny směnku k nahlédnutí. Tato úřednice očividně nevěděla, kam směnečný protest zařadit a za kým ho má poslat. Pokračoval tedy na doporučení o dveře dál, k vedoucí odboru, kde opětovně vysvětlil vzniklou situaci. Zde již byla vidět snaha o pomoc. Úřednice si vyhledala daný zákon a následně ho odvedla do kanceláře tajemníka, který se ho ujal. Tajemník daného úřadu se ho pokoušel přesměrovat na notáře, načež mu bylo vysvětleno, že podle zákona směnečného a šekového, by byl nucen náhradu škody vzniklou nesprávným úředním postupem vymáhat po obci. Po dalším znovu čtení zákona a telefonátech na ekonomické oddělení místního úřadu obdržel odpověď, že místní obecní úřad není schopen a ani není v jeho možnostech, tento protest vykonat, poněvadž s vykonáním směnečného protestu nemají žádnou zkušenost.

11. ZHODNOCENÍ PROTESTACE V PRAXI

Po pokusu o uplatnění protestu u obecního úřadu a notáře dospěl autor k závěru, že vykonání směnečného protestu není běžnou praxí. Toto je způsobeno tím, že v dnešní době, při snaze o předcházení zbytečných průtahů, jsou směnky opatřeny doložkou bez protestu. Názorem autora je, že by bylo užitečné vytvořit potřebnou metodiku postupu směnečného protestu, která by byla nápomocná úředníkům obecních úřadů, kde by byla zřejmá absolutní neznalost této problematiky. Dále, že by měl být zařazen správní poplatek v sazebníku správních poplatků v zákoně o správních poplatcích.

Dále by navrhoval novelizovat pojmenování místního protestního orgánu. S ohledem na již dlouhou dobu fungujících obecních úřadů by slovo „*místním národním výborem*“⁸² mělo být nahrazeno slovem „*obecním úřadem*“.

Obecní úřady by z tohoto řízení mohly být vypuštěny, vzhledem k tomu, že po oslovení notáře se autor domnívá, že jsou daleko lépe uzpůsobeny k vykonání protestu, který v dnešní době, i když zřídka může nastat. Notář je schopen vykonávat práci i mimo úřední hodiny, mimo úřad a z hlediska působnosti je protest schopen vykonat kterýkoliv notář.

Pro zajímavost autor oslovil také Okresní soud, kde se dozvěděl, že protest samozřejmě vykonají, ale bylo mu doporučeno pro vytíženost a zaneprázdněnost soudu využít raději služeb notáře.

*Směnečné právo klade vysoké nároky na účastníky směnečných vztahů. Je ovládáno zásadou vigilance (bdělosti) a diligence (dbalosti).*⁸³

⁸² ZSŠ § 79 Protest musí být učiněn soudem, notářem nebo místním národním výborem

⁸³ CHALUPA, R. *Prominutí protestační povinnosti*. Časopis Právo a podnikání. 1996, číslo 9, s. 15. Pramen, ASPI, pořadové číslo ID LIT6624CZ.

ZÁVĚR

V této práci jsem podrobně prozkoumal historii směnky, pojem směnka a její druhy, směnečným protest, protestní orgány, průběh a řízení směnečného protestu, členění protestu podle protestované skutečnosti a protestaci uskutečněnou v praxi, konkrétně protestaci směnky prováděnou u obecního úřadu a notáře. Výkon protestace je v dnešní praxi ojedinělý. Co se týče obecních úřadů, nejsou schopny protestaci uskutečnit po personální ani kvalifikační úrovni.

V práci jsem popsal uskutečnění protestu v současné době. Pokusil jsem se zřídit protest v praxi u orgánu činných ve směnečném právu. V této práci popisují výsledky tohoto pokusu o vykonání směnečného protestu v praxi, ze kterého vyplývá, že k směnečnému protestu je nejideálnější využít služeb notáře, který je k vykonání protestu nejlépe uzpůsoben. A to jak z hlediska informovanosti, tak z hlediska časového.

Tato práce přináší bližší poznatky o protestaci směnek a o protestních orgánech spojených s tímto institutem. Práce je věnována účastníkům protestního řízení, pro jejich lepší orientaci v dané problematice a termínech směnečného práva, dále je návodem k uskutečnění směnečného protestu v praxi.

Při průzkumu směnečné praxe jsem došel ke zjištění, že většina směnek, se kterými se setkáváme, obsahuje již doložku bez protestu. Toto stručné znění má velký význam, poněvadž ovlivňuje podstatnou měrou obsah směnek a vylučuje tak povinnost protestovat.

V závěru bych chtěl dále podotknout, že by byla potřeba novelizovat zákon směnečný a šekový z důvodu jeho přiblížení laické veřejnosti. Považuji za důležité, aby účastníci směnkových vztahů chápali význam tohoto zákona a tím se vyvarovali neočekávaných situací, které v souvislosti se směnečným protestem mohou nastat.

SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ

Monografie, učebnice, komentáře, články

- BEJČEK, J., HAJN, P., KOTÁSEK, J. et al. *Nástin obchodního práva II*. Vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 248 s.
- CHALUPA, R. *Zákon směnečný a šekový Komentář 1. díl Směnky*. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. 623 s.
- KOTÁSEK, J., POKORNÁ, J., RABAN, P. et al. *Kurs obchodního práva Právo cenných papírů*. 4. vydání. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 762 s.
- KOVAŘÍK, Z. *Přehled směnečné judikatury*. 3. vydání. vyd. Praha: ASPI, 2005. s 89.
- KOVAŘÍK, Zdeněk. *Zákon směnečný a šekový : komentář*. 5., doplněné vydání 2011. Praha : C.H Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-385- 447 s.
- ROZEHNALOVÁ, NADĚŽDA. MEZINÁRODNÍ PRÁVO OBCHODNÍ: 1. ČÁST OBCHODNÍ TRANSAKCE. 2. PŘEPRACOVANÉ A ROZŠÍŘENÉ VYDÁNÍ. V BRNĚ: MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ, 1997. PRF MU V BRNĚ, 162. ISBN 80-210-1518-7.
- CHALUPA, Radim. *Základy směnečného práva*. 2. rozšířené vydání. Praha : Linde Praha a.s, 2008. Směnka,. ISBN 978-80-7201-716-4398 s.
- CHALUPA, R. Prominutí protestační povinnosti. Časopis Právo a podnikání. 1996, číslo 9, s. 15. Pramen ASPI, pořadové číslo ID LIT6624CZ.

Právní předpisy

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění
- Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, v platném znění
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění
- Zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, v platném znění
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění

Elektronické zdroje

- Wolters Kluwer ČR, a. s. *Směnečné obohacení při promlčení práv ze zajišťovací směňky* [online]. Rozhodnutí soudu, publikováno: 27.4.2011 [cit. 2012-01-15] Dostupný z WWW:
http://www.pravnickeforum.cz/archiv/dokument/doc-d34677v44295-smenecne-obohaceni-pri-promlцени-prav-ze-zajistovaci-smenk/?search_query=
- Ing. Luděk Pelcl, 2. *Směnka cizí – snadno a lehce* [online]. Publikováno: 18.9.2008, [cit. 2012-01-15] Dostupný z WWW:
<http://www.iporadce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=92753&zor=1>
- Wolters Kluwer ČR, a. s. *Zákon směnečný a šekový* [online]. [cit. 2012-01-15] Dostupný z WWW:
<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-191-1950-sb-zakon-smenecny-a-sekovy/cl-ii-sek>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Seznam obrázků

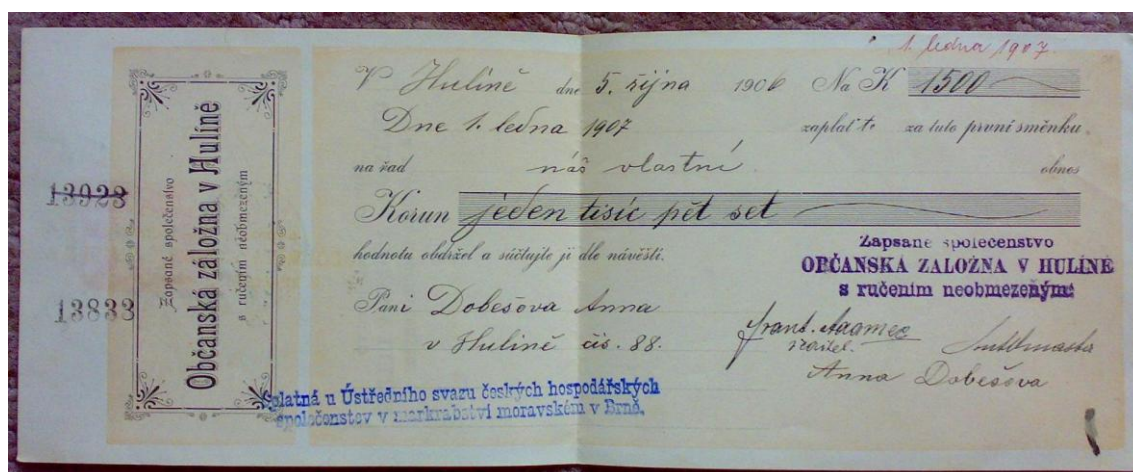
OBRÁZEK 1: HISTORICKÉ SMĚNKY ⁸⁴	I
OBRÁZEK 2: SMĚNKA VLASTNÍ ⁸⁵	II
OBRÁZEK 3: SMĚNKA CIZÍ ⁸⁶	III
OBRÁZEK 4: PROTESTNÍ LISTINA	IV

⁸⁴ <http://vecicomelinasipredci.txt.cz/clanky/96656/historicke-smenky>

⁸⁵ <http://is.muni.cz/el/1422/jaro2006/MV838Zk/um/1220052/?gal=>

⁸⁶ <http://is.muni.cz/el/1422/jaro2006/MV838Zk/um/1220052/?gal=>

Obrázek 1: Historické směnky:

Obrázek 2: Směnka Vlastní:

_____ dne _____ 20____		Kč _____ hal _____	
Místo a datum vystavení (měsíc slovy)			
Za tuto směnku zaplatím dne		_____ 20____	
		Měsíc slovy	
na řad:	_____		
komu	_____		
Kč	_____		hal _____
Částka slovy			

Splatno v:	_____		
	Místo placení		
u:	_____		
	Domicil		

	Jméno, adresa a podpis výstavece		

Obrázek 3: Směnka cizí:

Podpis příjemce

_____ dne _____ 20____ <small>Místo a datum vystavení (měsíc slovy)</small>	Kč	hal
Za tuto směnku zaplat'te dne		_____ 20____ <small>Měsíc slovy</small>
na řad: _____ <small>komu</small>		
Kč _____ <small>Částka slovy</small>	hal	
Směnečník: _____ _____		
Splatno v: _____ <small>Místo placení</small>		
u: _____ <small>Domicil</small>		
_____	_____	
	<small>Jméno, adresa a podpis výstavce</small>	

Obrázek 4: Protestní listina:

Z důvodu dodržení litery zákona na ochranu osobních údajů, jsou všechna uvedená data osob, bydliště a místa pouze smyšlená.

Protestní listina

**o protestu pro neplacení směnky vlastní vystavené Martinem Bolhajem
dne 11.06.2011 na směnečnou částku 50.000,-Kč**

sepsaná v kanceláři notářky v Lanškrouně, Jiráskovo nám 4, PSČ 563 01, dne jedenáctého února roku dva tisíce dvanáct (11.02.2012), mnou, JUDr. Simonou Tarešovou, notářkou se sídlem v Lanškrouně.-----

Dne 11.02.2012 ve 9.00 hodin jsem byla požádána obchodní společností Rembrants, a.s. se sídlem Lanškroun, Čapkova, č.p. 112, PSČ 563 01, IČ 123456, jednající svým jednatelem panem Jakubem Kubelkou, r.č. 123456/7890, bytem Elišky Krasnohorské 315, jehož osobní totožnost jsem ověřila platným úředním průkazem, který se dostavil do mé kanceláře a kde mi předložil výpis z obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl B, vložka 123, ze dne 18.04.2005, číslo výpisu 12345/2005, o provedení protestace směnky vlastní vystavené dne 11.06.2011 výstavcem Martinem Bolhajem, r.č. 345678/9012, bytem Nádražní 12, Česká Třebová, na částku 50.000,Kč (slovy: padesát tisíc korun českých), splatné v České Třebové, Hradecká 12, proti výstavci jako dlužníkovi z této směnky, a to pro její neplacení. Za tím účelem mi byl předán originál směnky, jejíž doslovný opis se všemi rubopisy a poznámkami je přiložen jako příloha této protestní listiny a tvoří její nedílnou součást.-----

Poté dne 11.02.2012 (slovy: jedenáctého února roku dva tisíce dvanáct) ve 14.30 hodin jsem se dostavila na místo protestace – Česká Třebová, Hradecká 12, kde jsem zastihla výstavce Martina Bolhaje, r.č. 345678/9012, bytem Hradecká 12, Česká Třebová, jehož osobní totožnost jsem ověřila platným úředním průkazem, a bez

úspěchu mu předložila prvopis směnky vlastní k placení, neboť výstavce směnky odmítl za směnku zaplatit. O tom se vydává tato protestní listina.-----

Tímto já, JUDr. Simona Tarešová, notářka se sídlem v Lanškrouně, jsem učinila protest pro objednavatele obchodní společnost Rembrants, a.s. se sídlem Lanškroun, Čapkova , č.p. 112, PSČ 56301, IČ 123456 proti protestátovi Martinu Bolhajovi, r.č. 345678/9012, bytem Nádražní 12, Česká Třebová, pro nezaplacení směnečné sumy ve výši 50.000,Kč (slovy: padesát tisíc korun českých). Vykonání protestu se vyznačuje zároveň na prvopisu předmětné směnky-----

O tom byla sepsána tato protestní listina a mnou, notářkou, vlastnoručně podepsána. -

notářka

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A – SEZNAM UŽÍVANÝCH ZKRATEK	I
PŘÍLOHA B – SMĚNEČNÉ NÁZVOSLOVÍ	II

Příloha A – Seznam užívaných zkratk

ad.	k, ke
č.	číslo
čl.	článek
odst.	odstavec
sb.	sbírky
SŠZ	zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, v platném znění
tzv.	tak zvaný
ust.	ustanovení
např.	například
zák.	zákon
Važ.	rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ve věcech občanských, uspořádal JUDr. František Vážný

Příloha B – Směnečné názvosloví

Akceptace	prohlášení směnečníka o tom, že vstupuje do směnečného závazku
Aval	směnečný rukojmí
Blankoindosament	neúplné směnečné prohlášení o převodu směnky (chybí označení indosatáře)
Cesse	převod směnky postoupením pohledávky
Domicilát	osoba (prostředník), u které lze učinit směnku splatnou
Indosament	směnečná operace o převodu směnky. Nazýváno též rubopis
Indosant	věřitel, který směnku převádí (převodce)
Indosatář	osoba, která směnku nabyla indosací (nový majitel-nabyvatel)
Intervenient	osoba, která za postižného dlužníka směnku akceptuje nebo zaplatí
Opis směnky	opisem směnky se rozumí opsaný doslovný text směnky, na který lze odděleně učinit nové originální zápisy
Postihový dlužník	viz nepřímý dlužník
Prvopis směnky	originál směnky
Přívěsek	list pevně připojený ke směnce s charakterem rubové strany směnky
Remitent	první směnečný věřitel
Směnečník	osoba, které výstavce směnky cizí adresuje příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu
Stejnopis směnky	jeden z několika možných originálů směnky
Výstavce	osoba, vyhotovující směnku. U směnky cizí je nepřímým dlužníkem, u směnky vlastní přímým směnečným dlužníkem

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jakub Kubelka

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: Kombinované

Název práce: Směnečné protesty

Rok: 2012

Počet stran textu bez příloh: 49

Celkový počet stran příloh: 6

Počet titulů české literatury a pramenů:16

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů:

Počet internetových zdrojů: 3

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Drábek

